

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Néprajz és Antropológia
1.4 Szakterület	Kultúratudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Néprajz

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLD3125 Művészetantropológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Szikszai Mária						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Szikszai Mária						
2.4 Tanulmányi év	III.	2.5 Félév	I	2.6. Az értékelés módja	vizsga	2.7 A tantárgy típusa	(Kö) (A)

1. kötelező (Kö), választható (V) vagy fakultatív (F); 2. alaptantárgy (A), szaktantárgy (Sz) vagy kiegészítő (Ki)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					19
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	83				
3.8 A félév össz-óraszama	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Előadóterem, vetítő, laptop, Power Point program
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Szemináriumi terem, vetítő, laptop, Power Point program

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1.1. A humán- és társadalomtudományok ismeretanyagának interdiszciplináris felhasználása és alkalmazása</p> <p>C1.3. Humán- vagy társadalomtudományok fogalmainak és módszereinek használata egy kulturális-társadalmi jelenség leírásában, vizsgálatában</p> <p>C.4. A kulturális jelenségek azonosítása, elemzése, osztályozása lokális, regionális, nemzeti és globális kontextusban</p>
Általános kompetenciák	<p>C4.3. A néprajzi leírás, elemzés, értelmezés a humántudományok keretében</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A Művészet antropológiája című tantárgy célja a témakör alapfogalmainak, módszereinek és elméleteinek a megismertetése. Az előadássorozat a bölcsészettudományokat, illetve kultúratudományokat hallgató diákoknak szól.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A művészetantropológiai bevezetés után a művészi alkotások kulturális kontextusait, történeti antropológiai megközelítésüket, kulturális meghatározottságaikat vizsgáljuk, a középkori legendairódalom és művészeti megjelenítésük összefüggései illetve a művészet és korabeli gyógyászat viszonya kapcsán. Sor kerül a szakrális művészet egyes kontextusainak vizsgálatára, vizsgáljuk a mirákulirodalom társadalmi vonzatait, illetve esettanulmányok kapcsán a magánáhitat képi világát.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A művészet antropológiája. A művészet és kultúra viszonya. A művészet, mint kulturális rendszer.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
2. A középkori legendairódalom és a festői elbeszélés. Középkori legendák és képzőművészeti megjelenítésük.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
3. A magyar kódexirodalom legendái és képi világuk.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
4. Alkímia és művészet a középkorban. Alkímia a középkori festészetben Hieronymus Bosch kapcsán	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
5. Alkímia a középkori festészetben Hieronymus Bosch kapcsán. A megrendelő szerepe	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
6. Orvostudomány és művészet a középkorban. Szentkultusz a középkori járványok idején. Pestis, lepra és az ignis sacer. Gyógyító képzőművészet.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
7. Mathias Grünewald isenheimeri oltárképei. Antonita kórházkolostorok.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
8. A bizánci képrombolás : kép és ideológia	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
9. Kegyek az idő sodrában. Egy kolozsvári Hodigitria.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
10. Reprezentációk konstrukciója és re-konstrukciója, avagy miért is	Frontális bemutatás,	

könnyeznek a képek	problémafelvetés, megbeszélés	
11. A kolozsvári könnyező Szűz képének mirákulumai	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
12. A magánáhitat szentképei	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
13. MS Mester Vizitációja és a középkori oltár intézménye	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
14. Az irodalom, mint kulturális rendszer? Kassák Lajos: A ló meghal, a madarak kirepülnek	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
<p>Könyvészet</p> <p>Egyetemi jegyzet: SZIKSZAI Mária: A művészet antropológiája. Kolozsvár, KJNT, 2009.</p> <p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>BARNA Gábor: „Mária megsegített.” Imameghallgatások és csodás gyógyulások kegyhelyeken. A máriaradnai fogadalmi tárgyak kutatásának néhány tanulsága. In: In: PÓCS Éva (szerk.): Áldás és átok, csoda és boszorkányság. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Balassi, Budapest, 2004. 80-93.</p> <p>GEERTZ, C.: A művészet mint kulturális rendszer. In: Az értelmezés hatalma. Budapest, 1994. 239-267.</p> <p>MAQUET, Jaques: Az esztétikai tapasztalat. A vizuális művészetek antropológus szemmel. Csokonai Kiadó, Budapest, 2003</p> <p>CHASTEL, André: Szent Antal megkísértése avagy a melankolikus álma. In: Fabulák, formák, figurák, Budapest, 1987. 49-55.</p> <p>MADAS Edit (szerk.): A néma barát megszólal. Válogatás a karthauzi névtelen beszédeiből. Budapest, 1985</p> <p>ALGRAIN, René: Les récits d'inventions et de translations. In: L'hagiographie. Ses sources, ses méthodes, son histoire, Paris, 1953. 187-192.</p> <p>VORAGINE, Jacobus de: Legenda aurea. Szentek csodái és szenvedései. Békéscsaba, 1990</p> <p>ÉRDY kódex. Közzéteszi: Volf György. Nyelveléktár, IV-V. köt. Budapest, 1876</p> <p>LENNEP, J. van: Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris – Bruxelles, 1966</p> <p>BERGMAN, Madeleine: Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich. Stockholm, 1979</p> <p>MELINKOFF, Ruth: The Devil at Isenheim. Reflections of Popular Belief in Grünewald's Altarpiece. Berkley, Los Angeles, 1988</p> <p>MIKÓ Árpád – POSZLER Györgyi (szerk.): „Magnificat anima mea Dominum”. MS mester Vizitáció-képe és egykori selmebányai főoltára. Budapest, 1997</p> <p>SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei I. Szeged, 1995</p> <p>SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei II. Szeged, 1998</p> <p>TÜSKÉS Gábor: Búcsújárás a Barokk kori Magyarországon a mirakulumirodalom tükrében. Akadémiai kiadó, Budapest, 1993</p> <p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>BERGMAN, Madeleine</p> <p>1979 <i>Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich.</i> Stockholm.</p> <p>BOUREAU, Alain</p> <p>1984 <i>La Légende dorée. Le système narratif de Jacobus de Voragine (+1298).</i> Paris.</p> <p>LENNEP, J. van</p> <p>1966 <i>Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences.</i> Paris– Bruxelles.</p>		

NOORDELOS, P.		
1942 La translation de Saint Antoine en Dauphiné. <i>Analecta Bollandiana</i> 60. 68–81.		
NOORDELOS, P. – HALKIN, Francois		
1943 Un histoire latin de S. Antoine. La „Légende du Patras”. <i>Analecta Bollandiana</i> 61. 211–250.		
RÉAU, Louis		
1958 <i>Iconographie de l'art chrétien. Tome III. I. Iconographie des saints.</i> Paris.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Erdélyi templomok oltárképeinek vizsgálata, a vonatkozó legendairódalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutató (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképeinek vizsgálata, a vonatkozó legendairódalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutató (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképeinek vizsgálata, a vonatkozó legendairódalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutató (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképeinek vizsgálata, a vonatkozó legendairódalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutató (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképeinek vizsgálata, a vonatkozó legendairódalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutató (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképeinek vizsgálata, a vonatkozó legendairódalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutató (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképeinek vizsgálata, a vonatkozó legendairódalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutató (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Könyvészet		
HORVÁTH Cyrill: <i>Középkori legendáink és a Legenda aurea.</i> Budapest, 1911.		
KATONA Lajos: <i>Középkori legendák és példák.</i> Budapest, 1907.		
TÖRÖK Gyöngyi: <i>Gótikus szárnyasoltárok a középkori Magyarországon.</i> Kossuth Kiadó – Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2005.		
VORAGINE, Jacobus de: <i>Legenda aurea. Szentek csodái és szenvedései.</i> Békéscsaba, 1990		

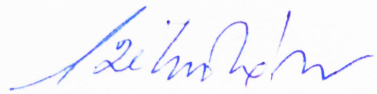
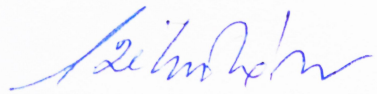

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy összhangban van a debreceni, szegedi, pécsi, budapesti egyetemeken tanított, hasonló tematikájú tantárgyak tartalmával, ugyanakkor arra is figyel, hogy olyan általános elemzési képességeket adjon át a diákoknak, amit később is tudnak hasznosítani.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A tananyag és a vonatkozó szakirodalom ismerete	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	A bemutatott tematikák és szakirodalmuk ismerete	Szóbeli vizsga	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> Az alapfogalmak elsajátítása A nagy folyamatok önálló bemutatásának és értékelésének a képessége Egyes művészeti alkotások antropológiai értelmezésének a képessége 			

- Az előadásokon és szemináriumokon a jelenlét kötelező.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
15.11.2018			
Data avizării în departament		Semnătura Directorului de Departament	
11.01.2019			
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil		Ștampila facultății